

Spreekbeurt: Beugels

Door: Luuk Santegoeds, groep 8 van bs Kienehoef Sint Oedenrode

Inleiding

Ik doe mijn spreekbeurt over beugels omdat ik er zelf een heb en ik er meer over wil weten. Misschien krijgen jullie ook nog ooit een beugel en dan weet je er vast meer van.

De onderwerpen zijn:

1. De geschiedenis van de beugel
2. Waarom een beugel?
3. 1ste, 2de en 3de bezoek
4. Soorten beugels
5. De orthodontist

1. De geschiedenis van de beugel

De beugel is heel lang geleden uitgevonden door een volk dat voor de Romeinen van de 8ste tot de 4de eeuw v Christus leefde in Italië; de Etrusken. Deze beugel was een platte strip van goud. Hij werd gebruikt als er een tand of kies uit was en er ruimte over was. Dan werden de tanden die er al waren in ruimte die vrij was gekomen getrokken. Rond 1730 werd er voor het eerst een beschrijving gegeven van een beugel die vastzit aan het gebit. Rond 1900 waren de beugels ook al bekend in de Verenigde Staten. Daar was orthodontie toe al een specialisme. Rond 1910 kwam een Amerikaanse orthodontist met een beugel die lijkt op de slotjesbeugel.

2. Waarom een beugel?

Als je naar de tandarts gaat dan zou hij kunnen zeggen dat je een beugel nodig hebt. Daar zijn meerdere redenen voor, bijvoorbeeld:

- Als er ruimte gebrek is bij de voorste snijtanden dan moeten er eerst 2 kleine kiezen worden getrokken.
- Bij een onregelmatige stand van de tanden met een grote spleet bij de bovensnijtanden waardoor de hoektanden niet in de rij kunnen.
- Bij een grote overbeet bij de terug liggende onderkaak.
- Bij een omgekeerde beet van de bovensnijtand met een verschuiving van het midden van de tandboog naar links.

Je gaat dan in overleg met je ouders en dan beslis je of je een beugel wil. Maar voor een beugel hoeft je je niet te schamen.

3. 1ste 2de en 3de bezoek

Het 1ste bezoek

Bij het eerste bezoek zal de orthodontist je een paar vragen stellen die je moet beantwoorden, bijvoorbeeld: hoe vaak poets jij je tanden per dag en waarom denk jij dat je een beugel nodig hebt? Als je niet echt gemotiveerd bent dan zal de orthodontist uitleggen waarom je beter een beugel kan nemen. Je moet het namelijk wel willen, want zo'n behandeling duurt minstens 1½ voor je klaar bent. Je moet immers een buitenbeugel minstens 16 uur per dag in hebben. Je moet hier dus ook echt voor gemotiveerd zijn en je moet naar de adviezen en afspraken van de orthodontist luisteren. Als hij met de antwoorden tevreden is dan gaat hij kijken naar of je wel een beugel nodig hebt. Dit is in de meeste gevallen wel zo. Dan wordt er een 2de afspraak gemaakt.

Het 2de bezoek

Bij het 2de bezoek zal er een gipsafdruk en een röntgenfoto van je tanden worden gemaakt. Bij de röntgenfoto's zul je stil moeten staan en ondertussen draait er een

apparaat om je hoofd heen. Dit apparaat maakt foto's van je gebit, die noem je röntgenfoto's. De foto's die verder gemaakt worden die maken ze met een normaal fototoestel zodat de orthodontist beter zich heeft op de tanden. Daarna gaan ze de gipsafdruk nemen. Maar eerst is er een soort bitje nodig waar je met je bovenkaak in moet bijten. Als je het bitje in hebt dan moet je in een soort klei bijten. Je tanden mogen er niet door komen want er moet daarna gips in worden gegoten. Als dit bij je boven- en onderkaak is gedaan wordt er een plaatje op je kiezen gelegd en daar moet je op bijten. Niet te hard anders je tanden er doorheen. Op deze afdruk is te zien hoe je kiezen op elkaar staan. Als dit is gebeurd is deze afspraak klaar. Deze afspraak duurt 3¾ tot een uur.

Het 3de bezoek

Bij het 3de bezoek krijg je te horen welke beugel(s) je krijgt. Nu zijn ook je eigen gipsafdrukken klaar. De orthodontist zal aan de hand van gispbeeldjes laten zien hoe de beugel in je mond bevestigd zal worden. Bij een buitenbeugel laat hij bijv. zien dat je om je achterste kiezen ringentjes krijgt waar je beugel in past. Bij een plaatbeugel laat hij zien hoe plaatjes komen te zitten en dat je dan verschillende stiekjes moet gebruiken. Ook word er over de kosten van de beugel(s) en de controles gepraat. Je zult nu beslissen of je er mee door wilt gaan of je wilt stoppen. Bij deze afspraak zullen je ouders aanwezig moeten zijn. Deze afspraak duurt ong. een kwartier. Na al deze bezoeken krijg je dus eindelijk je beugel en dan moet je ong. om de 6 weken terug komen voor een controle. De orthodontist kijkt dan of hij nog iets moet buigen of veranderen. Als er iets pijn doet dan moet je bellen en natuurlijk eventjes lang komen.

4. Soorten beugels

Je hebt 4 soorten beugels die ik nu ga opnoemen.

- De buitenboordbeugel

De officiële naam voor deze beugel is headgear. Maar meestal wordt deze beugel buitenbeugel of buitenboordbeugel genoemd. Je hebt 2 soorten buitenbeugels: een die om je nek gaat en een die om je hoofd gaat. Die heet de GG-jumper. Bij beide beugels zitten er 2 ringentjes om je achterste kiezen waar ook 2 ijzeren staafjes door gaan. Zo houdt de beugel de groei van de bovenkaak tegen en kan de onderkaak gewoon doorgroeien zodat de kaken op elkaar komen te staan. Maar de beugel kan ook worden gebruikt om ruimte te maken voor bijv. doorkomende tanden en doorkomende kiezen. Je moet deze beugel ong. 16 uur per dag inhouden. Maar als je gaat buitenspelen of gymmen enzovoort dan moet je hem wel even uit doen. Bij deze beugel moet je min. 2 keer per dag tandenpoetsen. Maar het natuurlijk wel zo fris om je beugel ong. 1 keer per week te poetsen.

- De blokbeugel

De blokbeugel of aktivator is een beugel waar je de boven- en ondertanden op elkaar dicht bijt. Deze beugel kan makkelijk in en uit. Bij deze beugel wordt je onderkaak terug gedrukt en dan komt je bovenkaak ook naar voren. Zo wordt de groei van je bovenkaak afgeremd en de groei van je onderkaak wordt versterkt. Vaak krijg je bij de blokbeugel ook een buitenbeugel. De buitenbeugel zit dan vast aan de blokbeugel en hebt een kapje over je hoofd om de beugel strak te trekken. Natuurlijk hoeft je deze beugel niet de hele tijd in zodat je hem niet de hele tijd hoeft dicht te bijten. En iedere keer als je slikt dan bijt je onderkaak automatisch in de beugel. Bij de blokbeugel moet je wel nog iets speciaals doen. Je moet namelijk in een soort wasblok bijten. Maar niet helemaal dicht bijten want er moet een stukje overblijven waar de beugel dan hoort te komen. En dan mag je een super leuke kleur uitkiezen. Blauw, geel, rood, groen. Vervolgens word de afdruk de kleur en het gipsmodel gebruikt om je beugel te maken. En dan, meestal een week later krijg je je beugel. Je zal hem wel ong. 14 uur moeten dragen maar hoe meer je hem draagt hoe eerder je eraf bent.

- De slotjes beugel

Een slotjesbeugel bestaat uit verschillende slotjes die in verbinding staan door een stukje ijzerdraad. Het zou ook kunnen zijn dat je stickjes erbij krijgt. Die zorgen ervoor dat je tanden bijvoorbeeld recht worden getrokken. Er zijn erg veel soorten stiekjes zoals: blauwe, groene, rode en witte stiekjes. Maar er zijn ook disco stiekjes die zijn best wel hip. Bij deze beugel moet je goed poetsen. Het liefst 2 of 3 keer per dag poetsen met een kleine borstelkop. Het best is om hem elke 3 maanden te vervangen. Je krijgt een stappenplan hoe je het best kan poetsen. Met deze beugel mag je geen harde en kleverige dingen eten. Het gaat hier bijv. om drop ,kauwgom met suiker en toffees. Maar met harde broodjes en stokbrood moet je ook uitkijken. Anders is er een kans dat je je beugel kappot bijt en dan zul je terug moeten naar de orthodontist om je beugel te laten maken. Maar let op. Als je te veel frisdrank drinkt is er een kans dat je lijm verslapt en dan kan je beugel ook snel kappot gaan.

- De Retentiebeugel

Als je een vaste beugel hebt gehad dan kan het zijn dat je een retentiebeugel nodig hebt. Er zijn veel soorten retentiebeugels. De meeste zijn uitneembare beugels. Maar er zijn ook vaste retentiebeugels.

- De uitneembare retentiebeugel

De retentieplaat is een losse beugel dus je kunt hem eruit halen. De orthodontist bepaalt hoeveel uren je de beugel in moet houden. Hoe lang je hem moet dragen ligt aan de stevigheid van je tanden en kiezen. De orthodontist zal elke keer controleren of je de beugel nog nodig hebt. Bij het tandenpoetsen moet je je beugel voorzichtig uit je mond halen en schoonmaken. Je kunt dit gewoon doen met een tandenborstel. Wanneer je de beugel niet hoeft te dragen is het het beste om je beugel in een goed afsluitbaar hoesje te doen.

- De vaste retentiebeugel

Een vaste beugel wordt ook wel een retentiespalk genoemd. En die word ook wel een plakspalk genoemd. Die is vastgelijmd aan de binnenkant van je tanden. Het is een gevlochten ijzerdraadje. De vaste beugel blijft 2 tot wel 5 jaar zitten maar soms ook voor altijd.

5. De Orthodontie

De Orthodontie is een specialisme van tandheelkunde. Het houdt zich bezig met het rechtzetten van je tanden en kaken. Het woord orthodontie is ontstaan uit de Oudgriekse woorden orthos(recht) en odontos(tand). De orthodontist doet meer dan je tanden recht zetten. Hij houdt zich ook bezig met het beïnvloeden van de groei van je kaak. Afwijkingen zijn in te delen in 2 categorieën:afwijkingen die het gevolg zijn dat de kaken verkeerd gaan groeien en afwijkingen hebben te maken met een onregelmatige stand van het gebit. Veel patiënten hebben het beiden. De vorm van de tanden, kiezen en kaken zijn gedeeltelijk erfbaar. Dat betekend dus dat het goed kan zijn dat je het zelfde probleem hebt als je ouders ook met hun tanden hadden. Aangeboren afwijkingen zoals de hazenlip of je onderkaak die te goed groeit kunnen de ontwikkeling van je gebit en kaken verstoren, maar dit geldt ook voor invloed van buiten af. Tijdens de groeiperiode kan de vorm van de kaken en de stand van de kiezen veranderen. Een veel voorkomende gewoonte is duimzuigen of tongpersen(dat is dat je met je tong tegen je tanden aan duwt). Ook tandheelkundige en medische ingrepen of verwondingen door een ongelukje kunnen de ontwikkeling van het gebit of de groei van de kaak hinderen. Een veelvoorkomend voorbeeld is het voortijdige verlies van de melktand of de melkkies door een ingreep of een valpartij, waardoor overige tanden en kiezen opschuiven en latere, blijvende tanden weinig ruimten krijgen.